

MC'NİN SON BÜTÇESİ

Milliyetçi Cephe'nin ikinci bütçesi de ilkinden farklı değil. Temel öğeleri şöylece sıralanabilir : Gelirlerin yükü artan bir biçimde çalışanların sırtına yükleniyor ve kaynakların devlet aygıtı ve mevzuatı yoluyla sermayeye peşkeş çekilmesi artıyor. Bu gelişmelerin her ikisi de beklenen gelişmeler olmakla birlikte Milliyetçi Cephe elinde vardıkları boyutlar şimdiye kadar görülmemiş bir düzeyde. Yalnız bu temel gelişmeler yanında Milliyetçi Cephe bütçelerine öze başka özellikler de var. Saptırmacalar ve bu yönde girişimleri olanaklaşarak yeni tanımlamalar çok sık raslanan bir olgu olarak beliriyor. Saptırmacılığı ve işine geldiği gibi konuşmayı günlük yaşamlarına geçirmiş bulunan kimseler tarafından hazırlattırılan ve onaylanan bir bütçenin de aslında başka türlü olması beklenmemeli. Düşüğü bataktan kurtulamayaçağının bilincinde, batağın görünümünü katlanılabilir göstererek kandırmaya çabaladığı da kendisinden başkası değil.

Bütçenin belirli büyüklükleri ile uğraşmış bir anlam çıkarmak olanaksız. Birçok veriyle o kadar rasgele oynanmış ki herhangi birini kullanarak bir bölümden çıkarılacak sonuç diğer bir bölümden çıkarılacak sonuçla uyumuyor. Bu nedenle çok genel birkaç veriden yararlanmakla yetinmek zorundayız. Yalnız bu gibi bilgilere geçmeden önce saptırma ve çarpıtmaların nasıl sağlandığına kısaca bakalım.

Genel olarak içinde bulunulan devrenin ekonomik göstergelerinin iyi bir gelişmeyi ve kalkınmayı göstermesi gerekiyorsa bir önceki yıldan belirli boyutlarda yüksek olmaları gerekir. Eğer değillerse ve gene de iyimsen bir çerçevede çizilmek isteniyorsa, o zaman MC iktisatçı ve istatistikçilerinin yapıtları gibi bir önceki yılın göstergelerinin düşük gösterilmesi yeterli. Yalnız, bu doğrudan, gene MC iktidarları olan bir diğer yılın, 1975'in kötü gösterilmesi somucunu doğurur. Böyle olunca geçmiş göstergelerdeki değişimlerin bir hayli eskkiye kadar götürülmesi gerekir. Böyle de yapılmış. Milli gelir istatistikleri 1969 yılına kadar değiştirilmiştir. Daha da ileri gidilmiştir. 1976 yılı sonundaki bir değer, eğer yıl başındaki değeriyle karşılaştırılıyorsa yüksek tutulmuş. Yok eğer gelecek yılın hedefi ile karşılaştırılıyorsa bu sefer düşük değer kullanılmış. Böylece hem 1976 için iç açıcı bir sonuç çıkarılması hem de 1977 için ümit

dolu bir bakış getirilmesi sağlanmış oluyor. Giderek, bu da yetmez oluyor. Belirli bir veriyi kendileri, yeterince işlerine gelir bir düzeyde, hesaplamamışlarsa, bu kere dış kaynaklara dönüyor. Devletin resmi bütçesinin kaynakları arasında OECD'nin gösterilmesi MC milliyetçiliğiyle çatışmıyor.

Bu gibi çarpıtmalar ayıkladıkça, aynı değişkenle ilgili iki değişik yerde verilen değişik değerler karşılaştırıldıkça ortaya çıkan bazı sonuçlar arasında 1977 yılı için % 10 dolayında devalüasyon ve % 25 dolayında enflasyon öngörülmesi de var. 11 Aralık tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan bütçe taslağının 54 numaralı tablosundan 1977 yılında 850 milyon dolarlık proje kredisi kullanılacağı anlaşılıyor. Öte yandan, hem bütçeden, hem de programdan anlaşılan diğer bir nokta 1977'de yalnızca KİT'lerin 15 milyar liralık proje kredisi kullanacakları. Bu iki bilginin doğru olduğuna, diğer bir deyişle toplam proje kredisi gereksiniminin bu kadar olduğuna inansak bile buradan çıkan açık sonuç 1977'de bir Dolar'ın 17.60 Liraya eşit olacaktır.

Bütçe ve Program karşılaştırılmasının gösterdiği diğer bir nokta 1977 yılının enflasyon bakımından içinde bulunduğumuz yılı aratacağı olusudur. Karşılaştırılan çeşitli kalemlere göre enflasyon % 10 ile % 30 arasında olarak öngörülmüyor. En düşük fiyat artışları gene KİT ürünlerinde. Yapay olarak baskı altında tutulan bu fiyatlar doğrudan sermayeye kaynak aktarımı görevi görüyor. 1975 yılında 4.5 milyar lira olan KİT zararları 1976 yılında 18 milyara varacak. 1977'de ise daha da artması kaçınılmaz. Genel olarak fiyatlar % 20 düzeyinde artarken devletin özel sektör için ürettiği malların fiyatlarının sıkı olarak denetlemesi KİT zararlarının kaçınılmaz olarak artmasını doğuruyor. Bu açıkları karşılayanlar ise tüm emekçilerdir. Yalnız bu yoldan bir önceki yıla göre 1976'da 13 Milyar daha fazla soyulmuş çalışanlar, KİT ürünlerinin fiyatlarını baskı altında tutmayı emekçilerin sömürüsünün bir aracı yapan MC fiyat politikası, aynı denetimi genel fiyatlar üzerinde sağlamaktan kaçınıyor. Tekel hasilatının % 42 oranında artırılmasının öngörülmesi, belirli nüfus ve talep artış oranları yanısıra yüksek bir fiyat artışından kaynaklanmış olması gerekiyor.

Emeğin sömürülmesine devletin doğrudan katılması vergi politikasıyla da belirgin-

leşiyor. Sermayeye yönelik vergilerin 1976 Eylül sonuna kadar toplanmış tutarının 20 milyar liraya yaklaşması yanında, üçte ikisini emekçilerden kesilenlerin oluşturduğu gelir vergisi 1977 yılı bütçesinde 18 milyar liralık bir artımla 61 milyara yükseltilmiş. Bunun için de emekçilerin payı 40 milyar lirayı geçecek. Bu yalnızca doğrudan ödedikleri vergiler. Dolaylı vergiler yoluyla bu daha çok yükseliyor. Aslında bütçe gelirlerinin tamamı emekçilerden toplanıyor. Burjuvaziden, örneğin kurumlar vergisi adı altında 1977'de toplanması öngörülen 8 milyar liranın çok daha fazlası burjuvaziye geri veriliyor.

Emekçilerden alınıp burjuvaziye verilmenin aracı olarak vergiler de yetmiyor. Devletin resmi bilgilerinden öğrendiğimiz kadarıyla sermayenin hizmetine yalnız 1976 da SSK fonlarının 12 milyar, MEYAK fonundan 1.5 milyar aktarılmış. Emekli Sandığı fonlarından ne kadar kullanıldığı belirsiz. Bu toplamlar 1977'de daha da yükselecek.

Emeğin burjuvazinin hizmetine sunulmasının bir aracı olarak kullanılması yanısıra bütçeler ayrıca bütün kaynakların israfı için de bir neden oluyor. 1977 yılı bütçesinin beşte birini askeri harcamalar oluşturacak. Diğer bütün harcamalarda kesinti yapılabiliyor ama, bu kalemede yapabileceği ancak arttırdığı MC'nin. Seçim yılı olan 1977'de bu özellikle böyle. Orduyu hoşnut ederek seçimlere girmek. MC'nin seçim stratejisi ögelerinden yalnızca birini oluşturuyor. Diğerleri arasında, seçim yatırımları var. MC'nin dört ortadından her biri de kendi bölgelerinde kendi denetimleri altındaki yatırımların ve harcamaların artırılması için ellerinden geleni yapıyor. Bu çekişmede en kârlı MSP çıktı 1976'ya göre. MHP'nin elinde ise herhangi bir bakanlık olmadığı halde denetleyebileceği 900 Milyon lira var. Başta bu ikisi olmak üzere diğer ortaklar da bütçenin bir faşist kadrolar oluşturulması ve yerleştirilmesi aracı olarak kullanılmasında geri kalmayacaklar.

Yalnız, gerek koalisyon ortakları arasındaki bütçenin paylaşılması çekişmesi, gerek bütçe ve programların hazırlanışındaki ciddiyetsizlik MC'nin ikinci bütçesinin aynı zamanda son bütçesi olduğunu da gösteriyor. Bütçelerin bu denli kasıtlı ve fakat baştan savma hazırlandığı görülmüş olduğundan onlar üzerinde söylenebilecekler de sınırlı oluyor. Özet olarak MC'nin son bütçesi de kendisi gibi batağın içinde.

BARIŞ İÇİNDE VE

BİRARADA YAŞAMA DETANT

Kapitalist üretim anlayışı, kapitalizmin her sektöründe her şeyi dahilinde, her bölgede ve nihayet her ülkede eşit bir biçimde gelişmesini öngörmektedir. Başka bir deyişle, kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasasını işleyiş sonucunda örneğin, sanayi sektörü daha hızlı gelişirken tarım sektörü geri kalıyor. Kapitalist bir ülkelerin sanayi bölgeleri hızla kalkınırken bunun dışında kalan bölgeler gerileğe mahkum oluyor. Asıl önemli-si, eşit olmayan gelişme yasası kapitalist sistem içindeki ülkeler arasında da geçerlidir. Örneğin bir ülke hızlı bir şekilde kalkınırken bir başka ülke yavaş geliştiği için geri aşamalarda kalmaktadır.

Bilimsel sosyalist teorinin ortaya koyduğu gibi, kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasası sonucu olarak kapitalist ülkelerde eşit olmayan siyasal gelişme yasası da yürürlüktedir. Bu nedenle, işçi sınıfı hareketi ve genel olarak devrimi ortam eşit olmayan bir biçimde gelişmekte ve politik hayatın koşulları değişmektedir.

Bu söylediklerimizin sonucunu kısaca özetlersek; bütün kapitalist ülkelerde aynı anda ortaya çıkacak bir "dünya devrimi" olanaklıdır.

1917 Ekim Devriminden önce bilimsel sosyalist düşünce, sosyalizmin önce bir kapitalist ülkede, hatta tek bir ülkede zafere kazanacağını öngörmüştür.

1917 Ekim Devrimi bilimsel sosyalizmin bu tezini doğrulamıştır. Ekim Devrimi ile emperyalizm en zayıf halkasından kopmuş ve böylece kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı başlamıştır. Bu suretle bir kere daha anlaşılmalıdır ki kapitalizmden sosyalizme geçiş uzunca bir süreç için ancak ve çok yönlü eylem biçimleriyle gerçekleşir. Dolayısıyla, karşıt sosyal sistemlere sahip ülkelerin uzunca bir süre bir arada yaşaymaları tarihsel olarak kaçınılmaz bir olgudur.

Gerçekten de Ekim Devriminin Çarlık Rusyasında zafere ulaşmasından sonra bu ilk sosyalist ülke ile kapitalist ülkeler arasında, ki ülkelerin nasıl kurulacağı sorunu ortaya çıktı.

Tek bir ülkede zafere ulaşmış olan proletarya iktidarının dış politikasını de bilmelidir? Dört bir yandan kapitalist sistem tarafından kuşatılmış bir durumdayken işçi sınıfının ve tüm halkın kazanımları nasıl korunabilir? Sosyalizmin inşası için elverişli dış koşullar nasıl yaratılabilir?

İlk Sosyalist Devlet kapitalizmin ekonomik, askeri, politik, ideolojik vb. kuşatmasından karşıya bu ölümlü kalm - savaşına girecekti, (bu suretle tüm maddi ve toplumsal güçlerini) askeri harekâmlarıyla yoğunlaştıracağı) kapitalist kuşatmadan da amacı buydu. Ya

da kapitalist kuşatmaya karşı sosyalizmin inşası devam edecek ve bunun sorumlu koşulu olan "barış içinde birarada yaşama" politikası tüm dünyaya yayılacak, emekçilerin ve emekçi devletlerin kabul ettirilecekti. Nitekim bu yolu seçtiler. Bir çok kapitalist ülkede ilk sosyalist devlete karşı sürdürülen kuşatmaya tepkiler yoğunlaştı. Büyük dayanışma mitingleri, grevleri vb. gibi direnişler yapıldı. Sonuçta kapitalist ülkeler İlk Sosyalist Ülkesinin varlığını kabul mecbur oldular.

DETANT ÖNCESİ DURUM :

Emperyalist ülkeler Ekim Devriminden sonra bu ilk sosyalist ülkeye bütün güçleriyle saldırdılar. İç savaş ve ekonomik ambargo ile devrimi boğmak istediler. Dışardan saldırmaya müdahaleye giriştiler. Bütün bu girişimler büyük acılar pahasına göğüslenildi ve sonuçsuz kaldı. Emperyalist güçler geriletildi. Daha da önemli kuralan sosyalist iktidar bütün olumsuz şartlara rağmen muhafaza edildi.

Ancak emperyalist güçler sosyalizmi yoketme niyetlerinden hiçbir zaman vazgeçmediler. 2. Dünya Savaşı başlatan ve sürdüren Nazi Almanyası ve öteki faşistlerin temel amacı Sovyetler Birliği iktidarını yoketmekti. (İkinci cephenin açılmasının gerçekleştirilmesinin asıl amacı da Sovyetlerin iyice zayıflatılmasıydı) Bu savaş sırasında sadece Sovyetler Birliği 20 milyondan fazla insan kaybetti. Sanayisinin çok önemli bir bölümünü yitirdi. Doğal kaynakları büyük ve küçük bag hayvanları, ekili alanları yagm ve tahrip edildi. Ancak sosyalizm yıkılamadıldı.

SOĞUK SAVAŞ :

Detant döneminden önce 2. Dünya Savaşındandı sonra, uluslararası ilişkilerde soğuk savaş dönemi yaşandı. Savaş sonrası, birçok ülke toplumsal sistem olarak sosyalizmi seçerek sosyalizmi bir dünya sistemi haline getirdi. Sovyetler Birliğinin ve sosyalizmin itibarı artmış ve uluslararası politika alanında olumlu bir politik gelişme gerçekleşmişti. Bu nedenle savaş sonrası uluslararası işçi sınıfı hareketi yeni boyutlara yükseldi, bazı ülkelerde işçi sınıfı partileri siyasi iktidarı ele almışlar, ulusal kurtuluş savaşları birinden zafere kazanmaya başlamış, tüm dünyada genel olarak demokratik bir ortam oluşmaya başlamış idi. Dünya ölçüsünde yükselen bu gelişmeden ürken emperyalist güçler soğuk savaş dönemini başlattılar.

Soğuk Savaş, emperyalist politikandan açık bir şekilde ifadesiydi. Amaç, sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı hareketini ve ulusal kurtuluş hareketlerini tüm cepherlerde amansız bir baskı altına almak ve çöplerele-

ti. Diğer yandan bu tarihlere kapitalizmin genel bunalmış derinleşen periyodu, emperyalist ülkeleri aralarındaki ilişkileri yeniden düzenlemeye yaşanan buhranın atlatılması için silahlanmaya ve yeni askeri çatışmalara çıkarmaya ihtiyordu.

Nitekim emperyalist güçler tarafından soğuk savaşın başlatılması, sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında ekonomik ilişkileri koparmış ve tehlikeli bir gerginlik ve yüksek askeri harcamalar dönemini başlatmıştır. Soğuk savaşın en önemli unsurlarından biri de NATO ve karşıtı Varşova askeri paktlarının kurulması ve kapitalist ülkelerin özellikle ABD tarafından empoze edilen yoğun askeri harcamalara itilmiş olmasıdır.

Emperyalist politikanın gerçek amaçları işte bu sınırsız silahlanma ve öteki askeri harcamalar altındaydı. Bunları özetlersek :

I. Sosyalist sistemi çökmek için askeri - stratejik üstünlüğün kesinlikle korunması ve geliştirilmesi, (bu konuda özellikle ABD'nin atom tekeline güveniyorlardı.)

II. Emperyalist burjuvazinin bu politik stratejisi (Soğuk Savaş) Sovyetler Birliğinin 2. Dünya Savaşı sırasında uğradığı ağır kayıpları üstüne telafi etmektir. Diğer yandan sosyalist sistemi oluşturan diğer ülkelerin de savaş sonrası kırım ve yıkımları korkutur.

Bu olumsuz şartların yanı sıra sosyalist ülkeleri silahlanma yarışına sokup askeri harcamalarını artırarak sosyo - ekonomik ve ideolojik kazanımlarını ortadan kaldırmayı amaçlıyorlardı. Bu suretle halkın maddi ve manevi yaşamı değersizleştirdi. Savaşın korkunç yıllarındaki fedakarlıklardan sonra şimdi de silahlanma adına, emperyalist tehlike adına yeni fedakarlıklar istenecekti. Diğer yandan bunca yoğun baskı ve tehdit altında ciddi yanlışlıklar yapılabileceği hesaplanıyordu. Beklenenler gerçekleştiğinde, emperyalist burjuvazinin ideolojik ve politik propaganda mabzesine yapılacak ve sosyalizmin tarihi haklılık ve kazanımlarına ellerinden geldiğince gölge düşüreceklerdi. Çıkabilecek iç karşıtlıklardan yararlanarak doğrudan müdahale imkanları da hesaplanıyordu. Bu plana göre, sosyalizm çökecek, hiç değilse zayıflayacaktı.

III. Silahlanma yarış - küllü tehlike ve karşı özgürlüklerin savunulması adına atesli bir savaş biterisi biçiminde yürütüldü. Bu suretle kapitalist ülkeler kamu oyu sürebilecek baskı altında tutulmuş, tüm demokratik ve ilerici hareketler -Moskof usaklığı ile nitelenmiştir. İşçi sınıfı partileri ve ilerici sendikaları yoğun baskılar altına almıştı. Birçok işçi direniş silah kullanılarak gerletilmiş istenmiştir.

Bu suretle uluslararası ilişkilerde getirilen soğuk savaş politikası kapitalist ülkelerin iç politikalarına da yansımış ve sınırsız mücadelesinin ulusal boyutundaki bütün alanlarına (ekonomik, ideolojik, politik) olanca yoğunluğu ile sokulmuştur. Ünlü Mc Carthian işte bu politikanın adidir. İşçi sınıfının militan sendikal ve politik hareketi yüzün bir tecri ve baskı altına alınırken, sosyal demokratlar da bölünmüş ve bunların sağ kanadı emperyalist burjuvazinin bu Mc Carthian politikasının ittifakları için girmişti. Böylece işçi sınıfı hareketi bölünmüş ve aralarında yoğun ideolojik ve politik düşmanlıklar sokulmuştur. Sonuç olarak soğuk savaş kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketi önüne ciddi engeller çıkarmış, hatta yer yer zayıflamış ve genel olarak demokratik güçlerin dolayısıyla demokratik hak ve özgürlüklerin gerilemesine neden olmuştur.

IV. Soğuk savaş dönemi sömürge halklarının ulusal kurtuluş hareketleri önüne de ciddi engeller çıkarmış ve doğrudan tehdit unsuru olmuş, yer yer karşı devrim iktidarı emişti. Gergin uluslararası politik ortam, sömürgecilğin ömrünü bir süre daha uzatmıştır.

Gördüğümüz gibi soğuk savaş burjuvazinin sınıfsal bir politikasıdır. Ve o tarihsel dönemdeki burjuvazinin dayatığı, dayatıldığı bir politikadır. Bu politika, emperyalist burjuvazi ve yandaşları tarafından başta sosyalist ülkeler olmak üzere, uluslararası işçi sınıfı hareketine, ulusal kurtuluş savaşlarına kısaca tüm insanlığa karşı sürdürülmüştür. İşçi sınıfı silah tehdit, sınırsız silahlanma çabası, bölgesel savaşlara dek vardırılmış (Kore Savaşı, Vietnam'a yeniden müdahale y.b.) ve insanlık uzun yıllar boyu 3. bir dünya savaşının gölgesinde yaşamıştır.

Kuşkusuz emperyalizmin soğuk savaş politikası işçi sınıfı mücadelesini ve ulusal kurtuluş savaşlarını durduramamış ama zor koşullara itmiştir. Asıl önemli, sosyalist sistem, askeri gücünü denkleştirmeye çalışırken halkın toplumsal yaşamını yükseltmiş, ciddi politik hatalar yapılmış, kısaca emperyalizmin provokasyonuna gelmemiştir. Bu arada bunca yoğun ve zor je ve dış koşullara rağmen sosyalizmin tarihsel haklılığı ve gücü ispat edilmiştir. Atom tekel emperyalist ABD'nin elinden Sovyetler Birliği tarafından alınmış ve emperyalizmin bu üstünlüğü ortadan kaldırılmıştır.

Soğuk savaş politikasının hiç bir haklılığı yoktur. Yapay olarak geliştirilmiştir. Toplumsal gelişmenin objektif eğilimlerini ve tarihsel amaçlarını ifadesi değildir. Sonuç olarak başta sosyalist sistem güçlü kazanımları olmak üzere de büyük devrimi kazanmanın (dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaş-

ları) başarıları sonucu güçler dengesindeki emperyalizm aleyhine gelişmeler bu politikanın sonunu getirdi.

BARIŞ İÇİNDE BİRARADA YAŞAMA POLİTİKASI :

Barış içinde birarada yaşama politikasının başta gelen amacı, sosyalizm ile kapitalizmin arasındaki kaçınılmaz olan sınıf mücadelesini tehlikeli çatışmalara, savaşlara ve silahlanma yarışlarına dolu bir yola girmesini önlemek ve insanlığı yeni yıkım ve felaketlerden korumaktır.

Barış içinde birarada yaşama, sosyalizm ve kapitalizm arasındaki sınıf mücadelesinin dondurulması, yavaşlatılması veya ertelenmesi anlamına gelmez. Bu politika, iki sistem arasındaki taban tabana zıt olan ayrılıklardan ortadan kalkması, bu iki sosyal sistemin niteliklerinin değiştirilmesi yada yumuşatılması da değildir. Sosyalizm ile kapitalizm arasındaki sınıf mücadelesi devam etmektedir. Ve devam edecektir. Barış içinde birarada yaşama politikası sosyalizm ve kapitalizm rekabetinin temelidir. Aynı zamanda da bu iki toplumsal sistem arasındaki sınıf mücadelesinin özel bir biçimidir. "Devlet gücünü ele geçirdikten sonra proletarya sınıf mücadelesine son vermez, ama sınıf mücadelesini başka araçlarla ve başka biçimlerle sürdürür".

Barış içinde birarada yaşama politikası sosyalizme kapitalizm arasında mücadelesinin yalnızca bir biçimini doğrudan silahlı çatışmalardan ortadan kaldırmayı amaçlar. Üziazmam iki sınıf olan burjuvazi ile proletarya iktidarını temsil eden kapitalist ve sosyalist devletlerin mücadelesi dünya ölçüsünde sürdürülen sınıf mücadelesinin en yüksek seviyedir. Ancak bu iki sistem arasındaki sınıf mücadelesinin sonucunu tayin edecek olan, ekonomik, politik ve ideolojik alanda verilecek mücadelelerdir. Bu nedenle, iki sistem arasındaki çatışma şekillerine rağmen, bu sistemlerin somutlaştığı devletlerin askeri bir çatışmaya girmeden mücadelesini yürütme imkânındır. Bu yol, dünya ölçüsünde kapitalizmden sosyalizme geçişin tamamlanmasında tüm insanlığın yararına da en uygun olan yoldur.

Her devlet belli bir toplumsal sistemin ifadesi ve uluslararası ilişkilerde de o toplumsal sistemin temsilcisidir. Uluslararası politik mücadele alanında iki sistem arasındaki ilişkiler sosyalist ve kapitalist devletler eliyle yürütülür. Pratikte birbirinden ayrılmaz gibi görünür bu iki ayrı olgunun teker tek olarak değerlendirilmesini ayrı ayrı yapmak zorunludur ki, pratik olgular yeni hizmet ettiği ve yönü doğru olarak değerlendirilebilir. Barış içinde birarada yaşama politikası sonucu devletler arasında kurulan ilişki-

ler ve yapılan anlaşmalar, sosyalizm kapitalizm rekabetinin ortadan kaldırmayacağı, de-ğistirmeyeceği gibi, genel olarak sosyalizm kapitalizm anlaşması da değildir. Ancak sosyalist ve kapitalist devletler arasında sürdürülen mücadeleler ve kurulan ilişkiler çağımızın temel gelişkinin çözümünde hayati öneme sahiptir.

Bilimsel sosyalist barış içinde birarada yaşama politikasına, sağdan ve soldan saldırılar, ya bu gerçeği kavrayamayan çoğunun yanlış yada sürebilecek biraradın kurulmasını tehditlerkin duyan savaş sanayii tekelcidir.

DEYANT (YUMUŞAMA) BARIŞ İÇİNDE BİRARADA YAŞAMA POLİTİKASININ GÜNÜMÜZ KOŞULLARINDAKİ İFADESİ :

Detant yada türkte anlamıyla yumuşama, son yıllarda tüm dünyaca en çok kullanılan kavramlardan birisi oldu. Yalnızca politikacılar ya da dış politik uzmanlar değil, işçiler emekçiler ve aydınlar, giderek sayıları artan bir şekilde bu sözcüğü günlük yaşamlarında kullanıyorlar.

Detant sözcüğü ile ifade edilen olgu, uluslararası ilişkilerde (Sosyalist ve Kapitalist ülkeler arasında) yumuşamanın sağlanmasıdır.

Detant sınıf mücadelesinin amaçları kısaca şöyle özetlenebilir :

I. Sosyalist ve kapitalist devletler arasındaki ilişkilerin -normalleştirilmesi.

II. Sosyalist ve kapitalist devletler arasında ekonomik, teknik, kültürel vb. alanlarında karşılıklı yarar ilkesine dayalı işbirliğinin gerçekleştirilmesi.

III. Uluslararası ilişkilerde köklü bir demokratikleşmenin sağlanması ve böylece uluslararası ilişkiler ağıının yeni bir biçime sokulması.

IV. Politik yumuşamanın askeri yumuşama ile pekiştirilmesi yani silahlanma yarışının kontrol altına alınması ve silahsızlanma önlemlerinin uygulanmaya başlanması.

Detant için rücadelemizi sürekli gündemimize kalmak en önemli sorun da şudur : bütün insanlığı yokolmaya götürerek yeni bir dünya savaş tehlikesinin bertaraf edilmesi. Ancak savaş tehlikesinin yok edilmesinin temin edilecek bir savaşın önlenmesi ise; hangi toplumsal sistem içinde olurlarsa olsunlar bütün insanlar arasında dostluk, iyi niyet ve güven duygusunun yerleştirilmesi ve sistemler arasında bütün insanlığın yararına olarak ekonomik, kültürel ve teknik alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi gibi geniş kapsamlı yumuşama ve işbirliğini yaygınlaştırılması ile sağlan-

ve nihayet oturabilir. Ve nihayet politik detant askeri detantla tamamlanmalıdır.

Nitekim sosyalist ülkelerin millarizmini yapıp detant politikası, günümüz dünyasında uluslararası ilişkilerde kesin bir şekilde damgasını vurmaya başlamıştır. Detant süreci giderek artan bir şekilde gelişmekte ve bu konuda önemli adımlar atılmaktadır. Sosyalist ve kapitalist devletler arasında 2. Dünya savaşı ve soğuk savaş dönemlerinden kalan anlaşmazlıklar çözümlenmeye başlamıştır. Geniş kapsamlı ticaret anlaşmaları imzalanmaktadır. İki sistem arasında ekonomik ilişkiler giderek artan bir biçimde gelişmektedir. Uzun çalgımlar, çevre kirlenmesi, haberleşme, vb. alanlarda da işbirliği gelişmektedir. Eski yandan silahlı savaşçı kapitalist ülkelerin dayatması sonucu henüz sonuç ermemiştir ama bu konuda iki önemli adım atılmıştır. SALT 1 ve SALT 2 anlaşmaları iyi bir başlangıç olmuştur. Son olarak geçen yıl toplanan Helsinki Konferansı'nda 2. dünya savaşından beri anlaşmazlık konusu olan bir çok konu çözüme kavuşturulmuştur.

DETANT VE SOSYALİST ÜLKELER :

Yukarıda belirtildiği gibi, soğuk savaş başıyaya ulaşmamış, bir çok maddi ve manevi zorluklardan sonra başta sosyalist ülkeler olmak üzere üç büyük devrimci akım bu zor dönem başarı ile atlayarak emperyalizmin karşısına, güçlü bir dünya sosyalist sistemi, giderek güçlenen uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları ile çıkmıştır.

Emperyalizm gerilemiş ve soğuk savaş politikası iflas ettirilmiştir. Emperyalist burjuvazinin tarihin karanlıklarına gömülüp gidip derken daha gönlünde tatlı bir anı olarak yaşayacak olan soğuk savaş döneminin geride bırakılması başta sosyalist sistem olmak üzere üç temel devrimci gücün başarısıdır. Yoksa bir takım «sol» çevrelerin ya aynı arzuya yakın yaklaşıp sağ güçlerin öne sürdüğü gibi soğuk savaş döneminin gerilerde kalması burjuvazinin bir lutuf değildir.

Uluslararası gerginliğin azaltılması, halklar arasında karşılıklı güvenin yerleştirilmesi, barışın korunması ve silahlı savaşın yarınsın durdurulması her şeyden önce tüm insanlığın yararındır. Tüm insanlığın yararına olan böyle bir politika elbette sosyalizmin de yararına olacaktır. Nitekim, soğuk savaş döneminin sonra gerçekleştirilen Detant politikası süreci ile birlikte burjuvazi giderek artan oranlarda ve çaresiz bunalmışları sürüklenen her geçen gün güc ve itibar kaybederken, sosyalist ülkelerin kalkınmaları daha da artmış, bu ülke halklarının refah oranı yükselmiş ve her alanda sosyalizm kapitalizmi geçmeye başlamıştır.

Diğer yandan uluslararası işçi sınıfı hareketi ve genel olarak demokratik güçler gittikçe yükselen boyutlarda burjuvaziyi gereleterek yer yer iktidar kaplarını zorlamaya başlamışlardır.

Sömürgecilik ve ırkçılık tasfiye olma durumuna gelmiştir.

Sonuç olarak detant politikası barış ve işbirliğinin gelişmesini, sosyalizmin temelli olan maddi üretimini geliştirmesini ve hal-

ku refah düzeyini yükseltmesi için erişilebilir koşulları yaratmaktadır.

Askeri harcamaların azaltılması, sosyalist ülkelerin hızlı gelişimini sağlarken, ulusal kurtuluş savaşlarına ve sosyalizme yeni güçlere daha fazla yardım olanaklarını artırmaktadır.

Kısaca, sosyalizmin barışçıl kuruluşunun hızlandırılması, sosyalist ülkelerin sorunlarını çözümlenmesi kolaylaştırılmaktadır. Bu ülkelerin gelişme dereceleri, ekonomilerindeki istikrar ve süreklilik, işsizlik, enflasyon ortadan kaldırılması, halkın tüm ihtiyaçlarını giderek artan ölçüde karşılanması, sosyal refahın hızla bir kapitalist ülkede görülmemiş biçimde yaygınlaştırılması, sosyalizmin tüm dünya halkları için devamlı olarak artarak buna karşılık kapitalizmi geriletmektedir.

DETANT VE KAPİTALİST ÜLKELER :

Detant konusunda bilimsel sosyalizmin yorumu çok nettir. Buna göre, esas olan politik yumuşamandır. Ama bu sürecin askeri yumuşama olmaksızın güvence altına alınabilmesi ve kalıcılığı sağlanamaz. Uluslararası ilişkilerin demokratikleşmesi korkunç yıkım gücüne sahip modern silahların gölgesinde sürdürülemez. Karşılıklı askeri paklara dayalı yumuşamanın kalıcılığı elbette her an tehlikededir.

Bu nedenle politik yumuşamanın askeri yumuşama ile yoğunlaştırılması ve pekiştirilmesi, silahlı savaşın son verilmesi ve silahlı savaşın önlemlerinin uygulanması zorunludur. Bundan dolayıdır ki, başta sosyalist sistem olmak üzere üç temel devrimci akım ve tüm demokratik güçlerin detant konusundaki ısrarlı taleplerinden biri, stratejik silahların sınırlandırılmasından başlayarak, silahlı savaşın son verilmesi, askeri pakların karşılıklı dağıtılması asker sayısının azaltılması için mücadele etmektedir. Çünkü bunlar başta olmak üzere bunlara bağlı olarak diğer önlemler barışçı bir dünya için zorunlu koşullardır.

Kapitalist ülkeler ise detantı kabul etmek zorunda kahrken karşılıklı ticari ve teknik işbirliğinden yarar almakta ancak «muh-tet bir savaş için» askeri paklarını ve silahlı savaşın yarınsın sürdürmekte, bu suretle bir dünya savaşının maddi temelini ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Bilindiği gibi millarizmin geliştirilmesi ve hatta mümkün olduğunca muhafaza edilmesinde emperyalizmin ekonomik, politik ve ideolojik nedenlerle yarar ummaktadır. Güçlü ve kalabalık orduların muhafazası giderek artan oranlarda teşhislandırılması, tekeli sermayenin belli kesimlerine büyük ve garantili kârlar sağlanmaktadır. Dolayısıyla millarizm tekeli sermayenin önemli bir kesiminin yararına olarak geliştirilmiştir. Ve bu amaçla yaşatılmaya çalışılmaktadır. Emperyalist orduların üst yönetime tekeli sermaye arasında çeşitli bağlar geliştirilmiştir ve emperyalist burjuvazi ile bu kurmaylar arasında karşılıklı çıkar ortaklığı kurulmuştur. Bu güçlü ittifak devlet politikasının tesbitinde başlıca etken olmaktadır. Bu nedenle güçlü orduların muhafazası detanta karşı en büyük engeldir.

Diğer yandan, detant konusunda burjuvazinin diğer bir kesimi ise olumlu tavır al-

maktadır. Sosyalist ülkelerin iyi ilişkiler kurulması ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinden yararlanır. Detant dolayısıyla silahsızlanma konusunda tekeli burjuvazi arasında bu ayrışım da barış müdalesinin öne yeni ve güçlü olanaklar getirmektedir. Bu durum emperyalizmin varlığını sürdürdüğü zaman dilimi içindedir daha silahlı savaşın durdurulma ve kalıcı bir barış için, gerçekleştirilebilir bir amaç olarak mücadele yoğunlaşmaktadır.

DETANT VE ULUSLARARASI İŞÇİ SINIFI HAREKETİ :

Soğuk savaş döneminde burjuvazi iki sistem arasında farklı çok kolayca gizleyebileceği ve sosyalizme karşı propagandayı daha kolay yürütebiliyordu. Oysa detant politikası nedeniyle bugün durum farklıdır. Kapitalizmin genel bunalmı derinleşirken, sorunları çözümlenmiş, aldığı önlemler etkisiz kalmakta, kitlelerin hoşnutsuzluğu giderek artmaktadır. Detant nedeniyle iki toplumsal sistem içindeki süreç daha kolay bir biçimde gözler önüne serilebilmektedir. Burjuvazi giderek çaresizleşmekte ve kitleler bilinçlenmektedir.

Soğuk savaş döneminde işçi sınıfı örgütleri hatta demokratik ve ilerici diğer akım ve güçler «vatan hainliği», «kız uluğu», «Rus casusluğu» ile suçlanabilmektedirler birlikte bu tür uzur karalamalar kimsesi inandırılmaktadır. Artık sosyalizm, kapitalist dünya emekçileri önünde güçlü bir cazibe merkezi olmaya başlamıştır. İşçi ve emekçi kitleler giderek artan bir bilinçlenme sürecine girmişlerdir.

Savaş tehlikesi her plana itildikçe «iş tehlikesi» propagandası etkisizleşmekte ve demokratik ortam gelişmektedir.

Bütün bunların bir sonucu olarak işçi sınıfının sendikal ve politik hareketi güç kazanmaktadır.

Kuşkusuz detant politikasının demokrasi devrimi eylemlere bir rahatlama, demokratikleşme getirmemektedir. Getirmeyecektir de. Ancak elverişli bir ortam yaratmakta ve bu elverişli ortamı güvence altına almaktadır. Karşı devrim ihracı giderek imkansızlaşmaktadır.

İşçi sınıfının uluslararası dayanışması da yeni boyutlarda gelişmektedir. Burjuvazinin anti demokratik saldırıları uluslararası planda sergilenmekte ve dünya kamu öne ünde kolayca mahkum edilmektedir. İşçi ve işçi güçleri bakımından detant işçi sınıfı mücadelesi için köklü ön koşulları yaratmaktadır.

Kapitalist dünya pekçok burjuva iktisadının da kabul ettiği gibi 1930'lerden bu yana en ciddi bunalmı içinde bulunmaktadır. Bugün geçmiş dönemlerden farklı olarak her enflasyon hem durgunluk ve işsizlik birarada hüküm sürmektedir. Bu kapitalizmin genel bunalmışlığı yeni bir aşamadır. Geçmiş bunalmı dönemlerinde işçi sınıfının demokratik ve ekonomik kazanımları geri alınmaya çalışılmış ve çeşitli kapitalist ülkeleri işçi sınıfları için savunulabilir yapmaktaki zorunda kalmışlardır. Günümüzde ise mücadele koşulları çok değişmiştir. Kapitalizmin bunalmışını bu yeni safhasında kapitalist ülkeleri işçi sınıfları

yer yer dar mücadele boğazları içinde çözmeyecekler de aynı oranda sınıf mücadelesinin boyutları ve yoğunluğu da gelişmektedir.

Detant diğer bir yararı da soğuk savaş dönemindeki bölünmeler giderek ortadan kalkması işçi sınıfının eylem birliği gerçekleştirilemeye başlamıştır. Çünkü uluslararası ortam, anti komünist ön yarğınlar ve düşmanlıkların yok olması için güçlü bir zemin hazırlanmaktadır.

DETANT VE ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞLARI :

Detantın gelişmesiyle sosyalist ülkelerin kalkınmaları hızlanmaktadır. Dünya politikası üzerinde tayin edici etkiler daha da güçlenmektedir. Bunun da tabii bir sonucu olarak sömürgecilik ve ırkçılık giderek tasfiye olmaktadır. Ulusal kurtuluş savaşları birbiri ardına zafere ulaşmaktadır. Bunun başlıca nedenlerinden biri sosyalizmin artan gücünün emperyalizmin karşısında caydırıcı olma başlaması, uluslararası işçi sınıfı hareketinin enternasyonalist dayanışması gücündendir. Emperyalizm bu alanda sosyalist sistemin ulusal kurtuluş mücadelelerine maddi yardımları ile de karşı karşıya kalarak gerilemek zorunda bırakılmaktadır. Diğer yandan sosyalist sistem ulusal kurtuluş savaşlarına maddi ve manevi yardımıyla elverişli politik koşullar yaratmasının yanı sıra, güçlü bir amaç olarak ta ortaya çıkmaktadır. Emperyalist güçlerle savaşarak bağımsızlıklarına kavuşan geri ülkelerin kapitalist aşamaya yasmadan yada çok kısa sürede atlayarak sosyalizme inşa etmeleri gibi yeni bir mücadele boyutu (sosyalist sistemin yardımıyla) gelişmektedir.

DETANT VE GELİŞMEKTE OLAN YA DA AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER :

Detant politikası az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin temel çıkarları ile uyum içindedir. Detant politikası nedeniyle

öncelikle emperyalist ülkelerin az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere karşı isteklerini silah zoruyla dayatması olanağı gitgide ortadan kalkmaktadır.

Uluslararası politik ilişkilerin normalleştirilmesi, karşılıklı yarar ve hak eşitliği, ülkelerin egemenliğine saygı ve iç işlerine karışmama ilkesi az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler için hayati öneme sahiptir. Politik yumuşamanın askeri yumuşama ile pekiştirilmesi nedeniyle bu gibi ülkelerde hiç değilse bir kısım olanakları askeri harcamaları yerine ekonominin geliştirilmesi için kullanılabilmesi mümkün hale gelmektedir. Türkiye gibi emperyalist sistemle bütünleşmiş ülkelerde bile bu imkan tüm gücüyle dayatılmaya ve yapay anlaşmazlıklar nedeniyle silahlı savaşın çabaları kamu oyunda giderek tepkilerin doğmasına neden olmaktadır.

Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler için, dünya barışını ve güvenliğini sağlama almadan ve geliştirilmesi için mücadele etmeden, emperyalizmin ekonomik ve politik baskısından kurtulmak imkansız gibidir. Detant politikasının gelişmesi uzun zamandan beri bu kategorideki ülkeler üzerinde de hayati yararlarını göstermeye başlamıştır. Gelişmekte ya da az gelişmiş ülkeler için detant soğuk savaşa karşı tek ve güçlü amaçtır.

DETANT VE İDEOLOJİK MÜCADELE :

Sosyalist ülkelerin detant karşılığında ne yazık verdikleri ya da vermeleri gerektiği öne sürülmüştür. Bundan maksat ise politik ve askeri detantın ideolojik detanta kaydırılmasıdır ve bu da konuda geri çekilmedir.

Dünyada uzlaşmaz sınıflar bulunduğu ve birbirlerine karşı sosyalist sistem olduğu sürece sınıf mücadelesi ve dolayısıyla ideolojik mücadele sürecektir. Detantın saf dışı ettiği tek mücadele biçimi askeri çatışmalardır.

Sosyalist ülkeler detantı geliştirmekte ve ideolojik silahsızlanmayı ise kesinlikle red-

detmektedirler. Detantın gelişmesiyle ideolojik mücadele daha karmakaj ama daha kesin ve etkili olmaktadır. İdeolojik mücadelelerin devam etmesi ve edecek olması detanta bağlı değildir. Bu sınıf mücadelesinin zorunlu bir sonucudur. Hiç bir uluslararası anlaşma ideolojik mücadeleyi durduramaz.

DETANTIN SONUÇLARI :

Askeri çatışmaların önlenmesi, barış ve silahsızlanma, sosyalist ülkelerin, bütün devrimi ve demokratik güçlerin önünde duran temel görevlerden biridir. Bağimsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda daha ıleri adımlar atılması için anlaşmazlıkların savaşlar yoluyla çözümlenmesini mutlak olarak mahkum edilmesi gerekmektedir.

Detantın geliştirilmesi soğuk savaşın medet uman emperyalist güçlerin getirilmesi, termo - nükleer bir dünya savaşının önlenmesi üç büyük devrimci akımın başta gelen görevidir. Bu bir sınıf mücadelesidir. Detant, üç temel devrimci akımın her bir bölümü için, bunların emperyalizme karşı barış, sosyal ilerleme ve sosyalizm için verdikleri mücadelede yeni olanaklar sağlanmaktadır. Dünya devrimci hareketinin askeri çatışmalarından ve soğuk savaşın hiç bir yararları yoktur. Bu nokta giderek daha açıklığa çıkmakta ve önem kazanmaktadır. Detantın kapsamlı genişletilmesi için mücadele ile ulusal ve sosyal kurtuluş için mücadelede giderek genişleyen devrimci mücadelenin iki ayrı yüzüdür.

Hem iktidarda olan işçi sınıfları için ve hem de iktidarı için mücadele eden işçi sınıfları için detant ve devrimci dönüşüm aynı stratejinin birbiri içine geçmiş unsurlarıdır.

Detant sonucu dünya, ortak düşman emperyalizme karşı halkların daha yüksek düzeyde mücadelesine tam olmuştur. Barış içinde birarada yaşama ve detant politikası, bağımsızlık demokrasi sosyalizm mücadelesi için daha elverişli politik ortam yaratmaktadır.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

1977 YILI TAKVİMİ ÇIKTI

Sanatçı arkadaşlarımızın çaba ve katkılarıyla yayına hazırlanan yıllık takvim çıkmıştır.

Gerek ayları belirleyen olaylar için yapılan konuşuylarında, gerek kuse kaft üzerine 12 sayfa ve çok renkli olarak basımında gösterilen ifna ile bu takvim benzerlerinden çok üstün özellikler taşımaktadır.

Dünyada ve yurdumuzda işçi hareketlerini ve devrimlerin anmsatmak üzere gün alarında belirtilen kısa bilgilerle bu ilk yayı-

laşım sırasında bütün dikkat ve titizliğe rağmen göden kaçabilen eksiklik ve yanlışlar olabileceği doğal sayılmaktadır.

Büyük emek karşılığında hazırlanmış bulunan takvim 25.— TL. fiyatla satılacaktır.

Arkadaşlarımızın, bütün olanakları değerlendirerek en kısa sürede olabildiğince fazla sayıda satmaları ve satışın sonuna kadar beklemeyen satış tutarlarını haftalık demeler halinde bağlı oldukları kurullara ve sonuçları Genel Merkez'e iletmeleri gerekmektedir.

1 Ocak
2 Şubat
3 Mart
4 Nisan
5 Mayıs
6 Haziran
7 Temmuz
8 Ağustos
9 Eylül
10 Ekim
11 Kasım
12 Aralık
13 Ocak
14 Şubat
15 Mart
16 Nisan
17 Mayıs
18 Haziran
19 Temmuz
20 Ağustos
21 Eylül
22 Ekim
23 Kasım
24 Aralık
25 Ocak
26 Şubat
27 Mart
28 Nisan
29 Mayıs
30 Haziran
31 Temmuz
1 Ağustos
2 Eylül
3 Ekim
4 Kasım
5 Aralık
6 Ocak
7 Şubat
8 Mart
9 Nisan
10 Mayıs
11 Haziran
12 Temmuz
13 Ağustos
14 Eylül
15 Ekim
16 Kasım
17 Aralık
18 Ocak
19 Şubat
20 Mart
21 Nisan
22 Mayıs
23 Haziran
24 Temmuz
25 Ağustos
26 Eylül
27 Ekim
28 Kasım
29 Aralık
30 Ocak
31 Şubat

Bahar 1977

1 Ocak
2 Şubat
3 Mart
4 Nisan
5 Mayıs
6 Haziran
7 Temmuz
8 Ağustos
9 Eylül
10 Ekim
11 Kasım
12 Aralık
13 Ocak
14 Şubat
15 Mart
16 Nisan
17 Mayıs
18 Haziran
19 Temmuz
20 Ağustos
21 Eylül
22 Ekim
23 Kasım
24 Aralık
25 Ocak
26 Şubat
27 Mart
28 Nisan
29 Mayıs
30 Haziran
31 Temmuz
1 Ağustos
2 Eylül
3 Ekim
4 Kasım
5 Aralık
6 Ocak
7 Şubat
8 Mart
9 Nisan
10 Mayıs
11 Haziran
12 Temmuz
13 Ağustos
14 Eylül
15 Ekim
16 Kasım
17 Aralık
18 Ocak
19 Şubat
20 Mart
21 Nisan
22 Mayıs
23 Haziran
24 Temmuz
25 Ağustos
26 Eylül
27 Ekim
28 Kasım
29 Aralık
30 Ocak
31 Şubat

1 Ocak
2 Şubat
3 Mart
4 Nisan
5 Mayıs
6 Haziran
7 Temmuz
8 Ağustos
9 Eylül
10 Ekim
11 Kasım
12 Aralık
13 Ocak
14 Şubat
15 Mart
16 Nisan
17 Mayıs
18 Haziran
19 Temmuz
20 Ağustos
21 Eylül
22 Ekim
23 Kasım
24 Aralık
25 Ocak
26 Şubat
27 Mart
28 Nisan
29 Mayıs
30 Haziran
31 Temmuz
1 Ağustos
2 Eylül
3 Ekim
4 Kasım
5 Aralık
6 Ocak
7 Şubat
8 Mart
9 Nisan
10 Mayıs
11 Haziran
12 Temmuz
13 Ağustos
14 Eylül
15 Ekim
16 Kasım
17 Aralık
18 Ocak
19 Şubat
20 Mart
21 Nisan
22 Mayıs
23 Haziran
24 Temmuz
25 Ağustos
26 Eylül
27 Ekim
28 Kasım
29 Aralık
30 Ocak
31 Şubat

SOSYALİST ENTERNASYONAL VE CHP

Cumhuriyet Halk Partisi'nin son kongresinde, bu partinin «Sosyalist Enternasyonal»e katılması kararı alındı. Bu karar, «Sosyalist Enternasyonal»in niteliği üzerinde bir tartışma açtı. Burjuva yayın organları, farklı amaçlardan hareketle, bu kararı «Türkiye için zararlı» veya tam tersine «çok yararlı» göstermek amacıyla bir polemik yarışına girdiler. Cumhuriyet Halk Partisi ise, «sosyalist» sözcüğünün Türkiye'de taşıdığı «ilericiliğin en tutarlı» anlamının arkasına sığınarak, bu kararın eleştirilmesini engelleme çabasına girdi. «Sosyalist Enternasyonal»in niteliğinin açığa vurulmasına karşı direnmeye çalışıyor.

Bilimsel sosyalizm açısından, «Sosyalist Enternasyonal»in niteliğini açığa vurmak, sadece belli bir sosyal demokrat partiye, örneği CHP'ne karşı alınacak tutumla ilgili değildir. «Sosyalist Enternasyonal»in ideolojik ve politik çizgisini ortaya koymak, bunu amansızca eleştirmek, gerçek kurtuluş yolunun emekçi kitleler tarafından kavranması, demokratik güçlerin ilkel birliğinin sağlanması mücadelesine sıkı sıkıya bağlıdır. Önemli olan, «Sosyalist Enternasyonal»in tüzel kişiliği değil, onun işçi sınıfını burjuvazi ile uzlaşmaya davet eden ideolojisidir.

Sosyalist Enternasyonal, kendilerine «sosyalist», «demokratik sosyalist», «sosyal demokrat» adlarını takan, ancak toplumsal bir devrim yoluyla sosyalizmi kurma amacını terk etmiş partileri biraraya getiren uluslararası bir kuruluştur. Bu partilerin kendi ülkelerinde desfeklenmesini, güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Ancak, ayırım göstermeyen bir desteklemenin söz konusu olduğu düşünülmemelidir. Desteklenen, güçlendirilmeye çalışılan, partilerden çok, belirli bir dünya görüşü, belirli bir politikadır. Belirli sosyal demokrat partilerin, sınıf uzlaşmacılığı politikasının zayıflamasına yol açabilen politikaların «cezalandırılması» sık sık raslanan bir olgudur. Bu bakımdan, bugünkü konumuyla Sosyalist Enternasyonal'i, sınıf uzlaşmacılığı politikasının devamı yolunda tek tek partiler karşısında bir «ödüllendirme» yada «cezalandırma» aracı olarak tanımlamak mümkündür.

Sosyalist Enternasyonal'in Kurucu Kongresi 1951 yılında yapıldı. Ancak, bu kurucu kongre, bir geleneğin canlandırılması anlamını taşıyordu. Bu gelenek, İkinci Enternasyonal'in şoven, reformist akımla; enternasyonalist, devrimci akım arasında bölündüğü 1. Dünya Savaşı yıllarına gidiyordu. Devrimci mücadelenin temel ilkelerini reddeden reformist partiler, 1923 yılında «İşçi ve Sosyalist Enternasyonal» adı altında örgütlendiler. Aynı sırada, bilimsel sosyalizme bağlı partiler

Üçüncü Enternasyonal'de biraraya geliyorlardı. Bütün faaliyetini işçi sınıfının bilimsel sosyalist partilerine karşı mücadeleye adanmış Sosyalist Enternasyonal, 1930'larda, faşizmin tırmanması karşısında pasif, işbirlikçi bir tutum takınarak, kendisine umut bağlayan yığınların felakete sürüklenmesine katkıda bulundu. 1940'ta Naziler «İşçi ve Sosyalist Enternasyonal»in Brüksel'deki sekreterliğini ele geçirir geçirmez, hareket de dağıldı. Dağılması kaçınılmazdı. Dayanacağı, tutarlı örgütsel ve ideolojik hiçbir temel yoktu. «Sosyalist Enternasyonal»in 1951'de Frankfurt'ta yapılan Kurucu Kongresi ile, işte yeniden bu miras canlandırılıyordu.

Ancak, Sosyalist Enternasyonal'in kuruluşu, 1950'lerdeki uluslararası durumla da yakından ilişkiliydi. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, bir yandan sosyalizm bir dünya sistemi haline gelmiş, diğer yandan da ileri kapitalist ülkelerin pek çoğunda işçi sınıfı ve emekçi kitleler tekellere karşı önemli demokratik kazanımları dayatmışlardı. Ancak bu kazanımlar, reformist, sosyal demokrat partilerin tekellerle işbirliği politikasına girmeleri yüzünden ciddi olarak yeniden tehdit altına sokuldu. Pekçok ülkede, Hitler faşizminin yıkılmasına belirleyici katkıda bulunmuş olan bilimsel sosyalist partiler, sosyal demokratların çabalarıyla toplum hayatından tecrit edilmeye çalışılıyordu. Aslında bu, savaşın hemen ertesinde emperyalizmin sosyalist sisteme karşı başlattığı «soğuk savaş»ın bir parçasıydı. Soğuk savaş, ayrıca, sosyalist ülkelere karşı yoğun bir düşmanlığın yerleştirilmesini içeriyordu. Sosyal demokratlar, sosyalist ülkelerde varolan sosyalizme karşı sözde «özgürlükleri» savunarak (!), bu ideolojik saldırıya aktif katkıda bulunuyorlardı. Sosyalist enternasyonal, işçi sınıfı hareketini, sosyalist devrim yolundan uzakta tutma politikasının uluslararası düzeyde eşgüdümü amacıyla, işte bu ortamda kuruldu.

Bu örgütün kuruluşunda, Alman, İsveç, Avusturya sosyal demokrat partileri gibi, ülkelerinde işçi sınıfının sendikal hareketini reformizmle sakatlamayı «başarmış» partiler baş rolü oynadılar. Bu partilerin öncülüğünde diğer partiler de, sırayla programlarından «sınıf mücadelesi» yle ilgili kavramları çıkardılar. Kuruluşun yönetimi, özellikle, üye partilerinin ülkelerindeki bilimsel sosyalist partilerle güçbirliği yapma eğilimlerine karşı mücadeleye öncelik veriyordu. Ancak, dünyada güçler dengesinin demokrasi ve sosyalizm lehine belirleyici biçimde değişmesi, uluslararası gerginliğin yumuşaması sonucunda, Sosyalist Enternasyonal yönetimi bu po-

litikasını belirli ölçülerde yumuşatmak zorunda kaldı. Üyeler üzerindeki bağlayıcı sınırlamaların gevşetilmesine gidildi. Aslında bu, sosyal demokrasinin günümüzdeki bunalımının başlangıcıydı. Bu bunalım bugün iyice derinleşmiştir.

Tekellere ve gericiliğe karşı mücadeleye geniş yığınların katılması, dünyada kalıcı bir barış için ortaya çıkan olanakların değerlendirilmesi zorunluluğunun dayatması, sosyal demokratları birçok ülkede, emekçi halkın taleplerinin gerçekleştirilmesi için bilimsel sosyalist partilerle işbirliğine zorlamaktadır. Bilimsel sosyalist hareket, böyle bir işbirliğini, demokrasinin savunulması ve genişletilmesi, sosyalizm yolunda daha geniş toplumsal güçlerin birleştirilmesi açısından yararlı ve zorunlu görmektedir. Bilimsel sosyalist partilerle, belirli bir işçi ve emekçi tabanına dayanan sosyal demokrat partiler arasındaki işbirliğinin değerlendirilmesi, günümüzde Sosyalist Enternasyonal içindeki ideolojik ayrılıkların temelinde yatmaktadır. Aslında bu sorun, daha genel olarak, sosyal demokrasinin karşı karşıya olduğu tarihi seçim sorununun bir parçasıdır. Bu seçim, dünya barışına katkıda bulunma ile militaristlerle bütünleşme; tekellerin hizmetine girmek ile emekçi halkın çıkarlarının savunucusu olma arasında yapılacaktır.

Sosyalist Enternasyonal'in bugünkü yönetimi (ki başında Willy Brandt bulunmaktadır), tekellerle işbirliği politikasının temsilcisidir. Ancak, birçok ülkedeki son seçim yoklamaları ve başka politik göstergeler, tekellerle işbirliği politikasının, gitgide daha çok gerici burjuva partilerinin güçlenmesine yaradığını göstermektedir. İşçi sınıfının çıkarlarından tekellere verilen her taviz, bu partilerin tabanlarından bir kopmayı da beraberinde getirmektedir. Buna karşılık, bilimsel sosyalistlerle işbirliği yolunu seçen partiler, taraftarlarının sürekli artışını gözlemlemektedirler. Gerçekte bu partilerin yönetimleri de sınıf uzlaşmacılığı çizgisinden tam olarak kopmuş değillerdir. Ancak ülke koşulları, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin gücü, işbirliği politikasından tek tarafı olarak vazgeçmelerine bugün için elverişli değildir.

Sosyalist Enternasyonal, son yıllarda, özellikle Latin Amerika ve Afrika'daki geri ülkelerdeki faaliyetlerini artırmıştır. Amaç, bu ülkelerde hızla ilerleyen anti - emperyalist ve anti - kapitalist bilinçlenmenin reformist bir çizgiye çekilmesi, bağımsızlık hareketinin sosyalizm perspektifinden saptırılmasıdır. Sosyalist Enternasyonal'in Türkiye'ye göstereceği ilgi, CHP'nin, «üçüncü dünya» ülkeleriyle ilişkilerini geliştirme çabasına yakından bağlı olacağına benzemektedir.

CHP'nin «Sosyalist Enternasyonal»e katılma kararı bir yanıyla kendisini «daha ilerici» bir görünüm vermeyi amaçlarken, temelde, gelecekteki bir iktidarı için bu kuruluşun lider partilerinin desteğini sağlamayı amaçlamaktadır. CHP yönetimi, bu desteği, kendisinin kapitalist sisteme bağlı kalacağına bir kanıtı olarak gösterme düşüncesindedir. Böylece ülkemizdeki tekellerin sermayenin CHP karşısındaki (gitgide azalan) belirli kuşkularının daha da giderilebileceği umul-

(Devamı 11. Sayfada)